

Hälso- och sjukvårdsuppgifter som får delegeras av sjuksköterska

Delegering ska alltid föregås av riskbedömning. För uppgifter som inte framgår i detta dokument eller vid frågor gällande delegeringsbara uppgifter kontaktas MAS

Uppgift	Kompetens/förutsättningar	Område (område/enhet/patientspecifik delegering)
Läkemedel		
Administrera förfylld engångsspruta-adrenalinpenna - för intramuskulär injektion hos patienter med känd risk för allvarlig allergi och som har en stående vid behovs ordination.	1. Webbutbildning Läkemedelshantering med godkänt kunskapsprov. 2. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska.	Patientspecifik
Flytande läkemedel (Ej potenta läkemedel)	1. Webbutbildning Läkemedelshantering med godkänt kunskapsprov. 2. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska.	Inom område/enhet
Insulin - iordningställa och ge injektion med insulinpenna till patient med stabilt blodsocker. Delegeras ej till tillfälliga vikarier. Vid eventuell delegering till annan personalkategori än angiven ska MAS kontaktas.	1. Webbutbildning Läkemedelshantering med godkänt resultat. 2. Diabetesutbildning (e-utbildning) via BOKA. 3. Godkänd kunskapskontroll 4. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska. 5. Praktiskt givit på patient under överinseende av sjuksköterska innan delegering. 6. Delegeras till undersköterska och mindre avdelad arbetsgrupp såsom personliga assistenter.	Inom område/Enhet Vid höga doser insulin överväg patientspecifik delegering
Klysma (Klysma Stesolid delegeras endast vid känd orsak till kramprisk.)	1. Webbutbildning Läkemedelshantering med godkänt kunskapsprov. 2. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska.	Inom område/Enhet
Läkemedel i dosett eller från originalförpackning Läkemedel från originalförpackning/helförpackning kan delegeras i de fall där dessa läkemedel inte kan iordningställas i förväg.	1. Webbutbildning Läkemedelshantering med godkänt kunskapsprov. 2. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska.	Inom område/enhet
Läkemedel från dospåse	1. Webbutbildning Läkemedelshantering med godkänt kunskapsprov. 2. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska.	Inom område/enhet

Uppgift	Kompetens/förutsättningar	Område (område/enhet/ patientspecifik delegering)
Läkemedelsplåster inklusive plåster mot smärta enligt ordination Vid särskilt boende för äldre delegeras uppgiften endast i undantagsfall	1. Webbutbildning Läkemedelshantering med godkänt kunskapsprov. 2. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska.	Inom område/enhet
Munhålelösning - Att till enskild patient ge Buccolam (Midazolam) munhålelösning med hjälp av munhålespruta. Vid stående vidbehovsordination.	1. Webbutbildning Läkemedelshantering med godkänt kunskapsprov. 2. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska.	Inom område/enhet
Subkutan administrering av iordningställd dos (ej narkotika)	1. Webbutbildning Läkemedelshantering med godkänt kunskapsprov. 2. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska.	Inom område/enhet
Övriga läkemedel från originalförpackning som kan delegeras var för sig i Lifecare; Ögondroppar/ögonsalva, örondroppar, suppositorier, brystabletter, vagitorier, nässpray, dospulver, kutana läkemedel, munsönderfallande, nitroglycerintabletter	1. Webbutbildning Läkemedelshantering med godkänt kunskapsprov. 2. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska.	Inom område/enhet
Övriga uppgifter		
BiPAP och CPAP I delegeringen ingår handhavande, skötsel och rengöring av apparatur och slangar. Stänga av och sätta på apparat (Ej inställning av motstånd/tryck, men kunskap i avläsning av flödet)	1. Utbildning av sjuksköterska. 2. Praktiskt utfört hos den enskilde under överinseende av sjuksköterska.	Enhet/område SSK bedömer om det ska vara patientspecifik delegering
Byte av CGM-sensor (kontinuerlig glukosmätning), exv. FreeStyle Libre och motsvarande blodsockersensor.	1. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska. 2. Praktiskt utfört momentet under överinseende av sjuksköterska. 3. Delegeras till undersköterska.	Patientspecifik
Duodopapum eller Lecigonpump Start/stopp av pump samt extrados/morgondos. Delegeras normalt inte. Om särskilda behov finns för delegering ska MAS kontaktas.	1. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska. 2. Praktiskt utfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska. 3. Delegeras till undersköterska.	Patientspecifik delegering Riskanalys
Hemventilator Kan delegeras som specifik delegering till personal i små arbetsgrupper, exempelvis inom personlig assistans på namngiven patient. Se även rutin VOFKLS-2500224 Vård vid trakeostomi och hemventilator	1. Utbildning akademiska sjukhuset. 2. Praktisk genomgång med sjuksköterska hos den enskilde patienten. 3. Praktiskt utfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska.	Patientspecifik delegering Riskanalys Informera MAS
Hostmaskin Kan delegeras som specifik delegering till personal i små arbetsgrupper, exempelvis inom personlig assistans på namngiven patient. Se även rutin VOFKLS-2500224 Vård vid trakeostomi och hemventilator	1. Utbildning Akademiska sjukhuset 2. Praktisk genomgång av sjuksköterska. 3. Praktiskt utfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska.	Enskild patient Informera MAS Riskanalys

Uppgift	Kompetens/förutsättningar	Område (område/enhet/ patientspecifik delegering)
Inhalationsbehandling	1. Webbutbildning Läkemedelshantering med godkänt kunskapsprov. 2. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska.	Inom område/Enhet
Kapillärprovtagning	1. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska. 2. Praktiskt utfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska.	Inom område/enhet
Kateterisering av urinblåsa med kvarliggande kateter (KAD). Delegeras normalt inte. Kan efter riskbedömning delegeras till USK för KAD-byte hos kvinnor inom jourverksamheten. Delegeras endast i okomplicerade fall hos patienter med KAD sedan tidigare.	1. Utbildning av sjuksköterska 2. Praktiskt utfört spolning hos den enskilde under överinseende av sjuksköterska.	Patientspecifik delegering Riskanalys
Kompressionsbehandling Delegeras normalt inte, men kan delegeras efter riskbedömning och att patienten är utredd vad gäller typ av sår samt identifierat behov av tryck. För att kunna utföra en säker kompressionsbehandling är det viktigt att känna till de kompressionsprodukter som finns. Vidare är kunskap om korrekt lindningsteknik för den aktuella bindan viktig. Stödstrumpor behöver ej delegeras.	1. Utbildning och genomgång av sjuksköterska 2. Delegeras till undersköterska	Patientspecifik delegering Riskanalys
Peritonealdialys Under första veckan/ veckorna beroende på patientens individuella behov ska sjuksköterska utföra dialysen.	1. Utbildning på akademiska sjukhuset. 2. Praktisk genomgång av sjuksköterska. 3. Praktiskt utfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska. 4. Delegeras restriktivt till avdelad/mindre grupp av personal.	Patientspecifik Riskanalys
Ren intermittent kateterisering (RIK) i okomplicerade fall. Grundorsaken till behovet av RIK ska vara utredd.	1. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska. 2. Praktiskt utfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska. 3. Delegeras till undersköterska.	Patientspecifik
Sondnäring och läkemedel i gastrostomi Sondnäring och läkemedel i jejunostomi Sondnäring och läkemedel i kombinerad gastrostomi/jejunostomi Vid PEG/PEJ med 2 infarter eller där flera infarter finns med risk för förväxling så ska en särskild riskbedömning göras.	1. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska. 2. Praktiskt utfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska. 3. Delegeras till undersköterska/erfaren reellt kompetent personal/personliga assistenter	Enhet/område Sjuksköterska bedömer om det ska vara patientspecifik delegering Riskanalys

Uppgift	Kompetens/förutsättningar	Område (område/enhet/ patientspecifik delegering)
Sugning av övre luftvägar-munhålan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska. 2. Praktiskt utfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska. 3. Delegeras i första hand till undersköterska, men kan efter helhetsbedömning delegeras till övrig erfaren reellt kompetent personal i mindre avdelade personalgrupper och personlig assistans. 	Patientspecifik delegering Riskanalys
<p>Spolning av urinkateter (kvarliggande kateter-KAD, suprapubiskateter).</p> <p>Delegeras endast vid känd problematik med grumlig urin och behov av spolning. Ej vid nytillkomna besvär/symtom som blodig urin/smärta.</p> <p>Delegering av rengöring omkring suprapubiskateter ingår i delegeringen.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utbildning av sjuksköterska. 2. Praktiskt utfört spolning hos den enskilde under överinseende av sjuksköterska. 	Patientspecifik delegering Riskanalys
<p>Syrgasbehandling med syrgaskoncentrator</p> <p>Delar som kan delegeras är:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stänga av och sätta på syrgas (Ej inställning av syrgasflödet, men kunskap i avläsning av flödet) • Ta av och sätta på grimma/byta grimma. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utbildning av sjuksköterska 2. Praktiskt utfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska. 	Patientspecifik delegering
<p>Stomivård</p> <ul style="list-style-type: none"> • Byte av platta med tillhörande stomipåse (Endelsbandage, det vill säga allt i ett) • Byte av platta vid tvådelsbandage • Stomivård vid byte av platta <p>Enbart byte av stomipåsar vid tvådelsbandage bestående av platta och en påse som knäpps fast och kan tas bort enskilt eller tömning av stomipåse behöver ej delegeras</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utbildning av sjuksköterska. 2. Praktiskt genomfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska. 	Inom område/enhet Vid komplexa fall där särskilda behov föreligger ska delegeringen vara patientspecifik
VAC-behandling av sår (Vacuumpump)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska. 2. Praktiskt utfört momentet hos den enskilde under överinseende av sjuksköterska. 3. Delegeras till undersköterska. 	Patientspecifik delegering Riskanalys
<p>Sårbehandling, avancerad</p> <p>Vid särskilda behov efter riskbedömning</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska. 2. Praktiskt utfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska. 3. Delegeras till undersköterska. 	Patientspecifik delegering Riskanalys
Venprovtagning OBS! ej blodgruppering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utbildning och praktisk genomgång av sjuksköterska 2. Praktiskt utfört momentet på patient under överinseende av sjuksköterska. 3. Delegeras till undersköterska. 	Inom område/enhet

Uppgift	Kompetens/förutsättningar	Område (område/enhet/ patientspecifik delegering)
<p>Trakeostomivård - Kanylård och rengöring av trakeostoma.</p> <p>Delegeras ej normalt. Kan delegeras som specifik delegering till personal i små arbetsgrupper, exempelvis inom personlig assistans på namngiven patient.</p> <p>Se även rutin VOFKLS-2500224 Vård vid trakeostomi- och hemventilator</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utbildning Akademiska sjukhuset. 2. Praktisk genomgång av sjuksköterska. 3. Praktiskt utfört momentet hos patient under överinseende av sjuksköterska. 	<p>Patientspecifik delegering</p> <p>Informera MAS</p> <p>Risikanalys</p>

Se nästa sida Hälsa- och sjukvårdsuppgifter som inte får delegeras.

Hälso- och sjukvårdsuppgifter som inte får delegeras

Från originalförpackning iordningsställa T. Waran	Delegeras ej
Iordningställande av dosetter	Delegeras ej
Infusion och transfusion	Delegeras ej
Instillationer	Delegeras ej
Insulinpennor med refill.	Delegeras ej
Intramuskulära eller intravenösa injektioner utom förfylld spruta (adrenalinpenna)	Delegeras ej
Insättning av magsond	Delegeras ej
Kateterisering (KAD) av kvarliggande kateter i urinblåsan	Delegeras ej utom i jourverksamheten efter riskbedömning i okomplicerade fall
Medicinsk bedömning utifrån profession	Delegeras ej
Omläggning/spolning av njurkateter	Delegeras ej
Perifer venkateter – inläggning, skötsel	Delegeras ej
Subkutan kvarliggande kateter	Delegeras ej
Sugning av nedre luftvägar	Delegeras ej
Sondmatning via nasal sond	Delegeras ej
Sondmatning där det finns flera infartsvägar	Delegeras ej
Venprovtagning för blodgruppering	Delegeras ej
Venprovtagning från venösa infarter	Delegeras ej
Undersökning av kroppen efter väntade dödsfall	Delegeras ej
Öronspolning	Delegeras ej